

En cerca de la pau improbable

La cimera d'Annapolis és el resultat de la renovada activitat mediatòria de Washington en el conflicte àrabo-israelià durant els darrers mesos, després de molts anys d'haver-lo negligit a favor de l'Iraq. Segons diversos analistes, aquest canvi d'actitud es deu al fet que, un any i mig abans del final de la presidència, Bush necessita desesperadament un èxit en política exterior que dissimuli, si més no parcialment, el desastrós resultat de l'aventura iraquiana. No obstant això, les perspectives d'èxit de la cimera són mínimes, com reconeixen els protagonistes i tot. De fet, aquests darrers dies la Casa Blanca ha intentat de rebaixar el rang de la trobada de cimera a simple reunió.

A hores d'ara, i atesa la dinàmica de les converses prèvies, la possibilitat que de la trobada en sorgeixi cap acord amb un contingut que sobrepugui una declaració de bones intencions és més aviat remota. En declaracions al *New York Times*, un assessor del primer ministre israelià, Ehud Olmert, va expressar-ho molt clarament: "Com que no ens posem d'acord en una declaració conjunta, ens estimem més de dir que volem començar una negociació." És a dir, res de nou a l'oest.

L'objectiu de Washington era arribar a algun acord sobre els principis que han de guiar la resolució de les qüestions més importants en disputa. Havent decidit de deixar per al final la qüestió punxeguda de la divisió de Jerusalem, a les converses prèvies s'aborda la definició de les fronteres de l'estat palestí i el dret de retorn dels refugiats palestins. De moment, el pacte no ha estat possible, perquè els palestins volen una declaració clara sobre les fronteres i ambigua sobre el retorn dels refugiats, mentre que els israelians volen exactament el contrari. És previst que la secretària d'Estat, Condoleezza Rice, vagi a la regió els dies previs a la reunió per fer pressió a les parts a fi que atenyin algun compromís substancial.

Annapolis és la capital històrica de l'estat de Maryland, una bonica i tranquil·la ciutat portuària de poc més de trenta mil habitants, situada a una cinquantena de quilòmetres de Washington. És previst que el 26 de novembre s'hi reunixin les delegacions palestina i israeliana per donar un impuls, sota els auspicis del govern dels Estats Units, al procés de pau, ara estancat.

Sortir de l'atzucac. El procés de pau entre palestins i israelians es troba estancat des de l'any 2003, quan l'anomenat *quartet* —format per l'ONU, els Estats Units, la Unió Europea i Rússia— va impulsar el *full de ruta* com a estratègia per a trencar la dinàmica violenta engegada amb la segona *intifada*. El full de ruta constava de diverses fases, que s'havien de cloure amb un acord de pau basat en la creació de dos estats. Malauradament, no va arribar a acomplir-se ni tan sols la primera fase, que forçava els palestins a aturar els atacs, i els israelians a congelar la construcció de nous assentaments i a desmantellar

els que la llei israeliana considera il·legals. Tot i que unes quantes vegades els actors del conflicte han proclamat la mort del full de ruta, Ahmad Quray, ex-primer ministre de l'Autoritat Nacional Palestina i actualment cap de l'equip negociador, ha declarat que per a l'èxit d'Annapolis és fonamental d'"aplicar la primera fase del full de ruta". Segons Quray, cal establir mesures de confiança per "superar els recels creats aquests darrers set anys".

Els principals obstacles que afronta el procés de pau són tres. El primer és la debilitat d'ambdós governs, cosa que els deixa poc marge per a les concessions, necessàries per a la resolució negociada de qualsevol conflicte internacional. Seriosament tocat pel fracàs a la guerra de l'estiu passat contra Hezbollah, a sobre, Olmert es troba immers en dos presumptes escàndols de corrupció, un de relatiu a la compra d'un apartament a Jerusalem, i un altre sobre les seves activitats quan era ministre d'Indústria. És cert que Olmert ha demostrat tenir una sorprenent capacitat de supervivència —té l'espasa de Dàmocles penjant sobre el cap des de fa un any i mig—, però no sembla que es trobi en disposició de fer cap pas audaç.

Per una altra banda, en el camp palestí, el president Abbas no és pas en una posició gaire millor. Un cop Hamàs va aconseguir el control de Gaza, la seva capacitat de lideratge és qüestionada dins el seu partit i tot. De moment, la seva voluntat de cercar l'entesa amb els israelians i de fer front a Hamàs gràcies a les armes que li envien els Estats Units no s'ha traduït en cap millora de les condicions de vida a Cisjordània, cosa que el debilita encara més. La construcció del mur, declarat il·legal pel tribunal internacional de l'Haia, no s'ha aturat, i els punts de control omnipresents no s'han reduït.

En segon lloc, l'escenari regional no és pas el més adequat per a assolir la pau definitiva. Amb els EUA en una mena de guerra freda amb l'Iran a causa de la qüestió nuclear, i Síria marginada del procés de pau, hi ha massa

L'ex-primer ministre israelià Ariel Sharon i el president palestí, Mahmud Abbas, conversen en presència del president dels Estats Units, George Bush, durant la cimera de pau de l'Orient Mitjà feta a al-Aqaba, a Jordània, el juny de 2003.

actors interessats en el fracàs de la cimera. Shibley Telhami, un prestigiós professor de la Universitat de Maryland especialitzat en el conflicte a Palestina, considera que part de la lògica de la cimera és crear un front antiiranià: "Els EUA volen crear aquesta aliança, però no és clar si és per contenir Iran, o per fer-hi la guerra".

El bloqueig de Hamàs. Finalment, amb una Gaza asfixiada econòmicament i marginada internacionalment, Hamàs no té gaires incentius per a donar suport al procés, sinó més aviat tot el contrari. I l'organització islamista ha demostrat prou vegades la capacitat de sabotejar qualsevol procés des de fora per mitjà dels seus atemptats suïcides. Per aquesta raó, Telhami proposa que es condicioni un aixecament de les sancions a Gaza a una acceptació de

les negociacions per part de Hamàs, perquè a hores d'ara un suport explícit és impossible.

Un incident ocorregut la setmana passada és una clara mostra de la dificultat de l'empresa. L'equip negociador palestí que s'adreçava a Israel per entrevistar-se amb els representants israelians va ser retingut en un punt de control a Cisjordània durant quasi mitja hora. En vista del que fou entès com una humiliació als enviats palestins, el màxim responsable, Ahmad Quray, va decidir de girar cua.

Així doncs, tot sembla indicar que Annapolis no significarà cap pas decisiu per a encarrilar el conflicte palestí, un dels més intricats del planeta. No obstant això, cal reconèixer que tots els acords històrics entre enemics, com ara el tractat de pau de Camp David entre Israel i Egipte o el restabliment de les

relacions diplomàtiques entre els EUA i la Xina comunista després del viatge sorpresa de Nixon, han arribat enmig d'un clima d'escepticisme general. Les rancúnies i els recels despertats semblaven, com ara, massa poderosos.

David Makovsky, director d'un influent equip d'especialistes a Washington, i gran coneixedor del conflicte gràcies la seva etapa com a director del *Jerusalem Post*, és moderadament optimista, i subratlla que hi ha "una petita porta oberta a l'esperança". En tot cas, reflexiona, sempre és millor que s'obrin la perspectives de les negociacions, encara que fracassin. L'alternativa és deixar que el conflicte es podreixi, cosa que pot originar un esclat bèl·lic de grans dimensions.

*Ricard González
Washington*